

MEGJELEN
minden
P É N T E K E N .

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt. —
Fél évre 3 „ —
Negyed évre . . 1 „ 50

DÉLIBÁB.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi heti lap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Gróf CSÁKY ALFONS.

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ-HIVATAL:
Varga-utcán 2256 sz.
KÉZIRATOK
nem adatnak vissza.
Hirdetések
a legjutányosabb ár
mellett vétetnek fel.

III. ÉVFOLYAM.

DEBRECZEN, 1879. JANUÁR 17.

3. SZÁM.

Szilveszter éjén.

— 1878. —

h, énekeljünk hát mi is már
Egyszer e pillanatba!
A bús jelennek rajzolását
Egy perczre hagyjuk abba . . .
Emlékezetnek hattyuszárnya,
Repülni, jőj, segíts ma nékem:
Hadd fussak át letűnt időmön,
Ez elmosódó gyászvidéken.

Ne félj, hogy tán a pusztaságtól
Lelkem megijed s visszarebben;
Lehullt virág, haraszt, borongás . . .
Óh, ismerős ő régen ebben!
Tüzes sugárt, mosolygó lombot
Ő ugyse érzett, ugyse látott;
S ahol mind ismerős köszönti,
Ki ne találná jól magát ott?

Multam virágos temetője,
Ime betértem, itt vagyok,
Az emlékezet hattyuszárnyán
Ide hoztak az angyalok.
Ide jöttem s most bebolyongok
Benned minden kis rejteket . . .
Hiszen itt van mind eltemetve,
Amit e szív csak szeretett!

Ah ismerem! E siri hantok
Reményeim fölött borulnak . . .
Hogy megviselte az idő már,
Ide s tova be is omolnak!
És vágyaim, e bús lidérezek,
Remegve most is itt repesnek . . .
Szerencesetlen lidérezek! Oh, hogy
Bolygnak hiába, hogy keresnek!

A kriptá is még itt van épen,
Bár repedezve, megfakulva . . .
Hogy is lehetne, építése'
Olyan sok éve, napja mulva?!

Nézem, nézem s a siri zsongás
Oly szívrepesztőn kong belőle! . . .
Oh vashatalmu, ócska kriptá:
Boldogságom keserves öre!

S emlékeim, e tört kereszttek,
Im itt hevernek szerte szórva;
Mint akkor, amikor leverték,
Mindenik olyan bús, mogorva.
Ah vége, vége! Az enyészet
Férge ezeket is bekezdte
És nem marad a temetőnek
Egyetlenegy darab keresztje!

Jer, jer sohajtó siri szellő,
Zengj el egy régi dalt nekem;
Szomorut, hiszen jól tudod, hogy
Én a szomorut szeretem . . .
Igy, így . . . Anyám is ezt dalolta,
Mikor bölesőmben ringatott;
Majd ezt dalold el akkor is, ha
Közétek jövök, meghalok . . .

Tizenkettőt kong a toronyban . . .
Ismét egy új év született;
Multam virágos temetője,
Itt hagylak . . . Isten veletek!
S te veled is, te eltűnő év,
Eredj békén, utadra hagylak . . .
Nem örülök azon, hogy elmegy,
De nem is bánom, nem siratlak . . .

S te születő év, üdvözöllek!
Üdvözöllek; mert az szokásunk,
Hogy az egyiket üdvözöljük,
Mikor a másíknak sirt ásunk . . .
Nem fenyegetlek s nem könyörgök,
Közönyös benned, ami rám vár . . .
Boldogságot ugy sem hozol . . . s a
Szenvedést, azt megszokám már!

Dengi János.

A VÉGZETES PARIPA.

— Eredeti elbeszélés. —

Irta: Vértesi Arnold.

(Vége.)

Valóban Oszkár az árát kérdezte most már a szürkének.

— Előbb próbálja meg ösém uram, — válaszolt Borsy Laczi, — aztán majd megalkuszunk rá.

Az öreg megvárta, míg az egész agarász-társaság lóra ült. Megsimogatta almásszürkét s Oszkárt figyelmeztette:

— Ha makacsodni találna az a ló vagy lusta lenne, csak huzzon egyet a lovagló ostorával a szügyére.

— A szügyére? Jó, — viszonzá Oszkár.

S az egész agarász-társaság ellovagolt. Az öreg Borsy Laczi vissza gyalogolt a tanyájára. Ott ledőlt a divánra s betakarta magát egy vastag szűrposztó köpönyeggel.

Hanem pár perc múlva ledobta azt. Nem fázott már, csak hősége volt, homloka égett és sűrű veritékcsöppök gyöngyöztek le róla.

Juczi asszony limonádét akart készíteni, de az öreg ur mérgesen rá rivallt, hogy hozzon inkább abból a jó érmellékiből egy palaczkkal.

S valóban, amint az erős bort kiitta, könnyebben kezdte magát érezni.

— Még egy palaczkkal, Juczi, — parancsolá.

S kiitta azt a második palaczkot is.

Mintegy két óra múlva lódobogást hall, tántorogva az ablakhoz lép, kitekint s négy vagy öt lovast lát a tanyára benyargalni.

Szemei, melyek máskor oly élesek, most igen homályosak és káprázók; nem bírja az első pillanatban megismerni a lovasokat, pedig mind jó ismerősök.

Ah, igen. Most már ismeri. Leugráltak lovaikról s a ház felé tartanak. Béla is köztük van.

Valami rendkívüli dolognak kellett történni. Mindnyájan oly sápadtak. Béla talán még valamennyi közt a legsápadtabb.

Borsy Laczi elejökbe megy. Léptei most már nem tántorgók, szilárdan, biztosan lép. Szemei villognak az összeránczolt sűrű szemöldök mögül.

— Mi történt? — kérdi rekedten a belépőket.

Béla nem bír szólni s egy másik fiatal ember felel helyette:

— Szörnyőség, bátyám! Oszkár elbukott a lovával s olyan szerencsétlenül, hogy a ló reá esett és agyonnyomta.

Borsy Laczi egy perczig némán bámul a szólóra. Szemöldökei még sűrűbben összehúzódznak, homlokán még jobban kidagadnak az erek, de másképp mozdulatlan marad. Csak egy percz múlva kérdezi hogyan történhetett?

Az előbbi fiatal ember felel megint:

— Isten tudja, bátyám. Nem vigyáztunk oda. Éppen a nyul után futtattunk. Nem látta jól senki s ki így, ki úgy adja elő a dolgot. Véletlen elbukhatott a ló, vagy talán nagyon keményen használta Oszkár a lovagostorát s a szürke nem akarta tűrni. Lehet így is, lehet úgy is. De nem értem, hogyan bukhatott úgy, hogy egészen a ló alá került.

— Egészen?

— Egészen. Feje véresre volt összenyomva s meg kellett fulnia, mert a ló még akkor is rajta feküdt, mikor oda mentünk. Ugy huzzuk ki alóla s a többiek bevitték holttestét a faluba.

— Hát a ló?

— Annak semmi baja. Eleinte azt hittük, hogy kitörte a lábát, de aztán láttuk, hogy nem is sántít.

— Valóban ritka eset, — ennyit mondott rá mindössze az öreg Borsy Laczi.

Ezalatt megérkezett az almásszürke is. Egy lovász hozta vezetéken. Oly szelid, jámbor állatnak látszott, hogy nem tehetett föl róla az ember gonosz szándékot.

De Borsy Laczi, a mint megpillantotta és szemébe tüntek világos szörén a véres foltok, dühre lobbant rögtön, lekapta a szőgről a töltött pisztolyt, kirohant az udvarra s agyonlőtte kedvencz lovát.

IV.

Másnap az öreg Borsy Laczi még ugyan gyöngéledő állapotban, de behajtatott a tanyáról a faluba.

— Nyugtalan voltam, nem győztem elvárni, míg te jössz ki hozzám, — szolt Bélához.

Kérdőzködésére megtudta, hogy a Hátszeghy Oszkár holttestét már elszállították, az Ilkáké házában nagy a rémület, a szomorúság, a cselédek azt mondják a kisasszony folyvást zokog és ájúldozik s anyja lobogó hajjal, kétségbeesetten szaladoz végig a szobákon.

Az öreg ur megcsóválta fejét s nagyon összeránczolta homlokát.

— Voltál már náluk? — kérdezte unokaöccsét.

— Nem, — viszonzá az ifju komoran. — Nem akarom látni, hogyan sir egy másikért. Bár haltam volna meg inkább én!

Az öreg ur mogorván, hallgatva ült s csak bajuszát rágta és torzonborz ősz szemöldökei mozogtak hevesen.

— Azt mondtad, — szolt végre, midőn fölállt, — hogy ha Hátszeghy Oszkár nem lesz többé itt, Ilka ismét visszatér hozzád, téged fog szeretni, feleségeddé lesz.

Az ifju föltekintett az öregnek arczára, de rögtön ijedten fordította el szemeit.

— Bátyám!... az istenért!... ha nem véletlen történt...!

— Bolond vagy, — szolt az öreg vállvonitva.

S menni akart. Kezét már az ajtó kilincseire tette, midőn künn a folyosón élénk mozgás támadt, a cselé-

dek összedugták fejüket és sugdostak, a szakácsné kezeit csapkodta össze s nagyokat fohászzkodott:

— Jézus, Mária!

— Mi történt? — kiáltott ki az öreg compossessor.

— Nagy szerencsétlenség a szomszédban, teins uram, — kezdtek jajgatni egyszerre valamennyien, úgy, hogy alig lehetett szavukat megérteni: Ilka kisasszony egy konyhakéssel fölmetszette az ereit.

— Meghalt? — sikoltott föl Béla.

— Nem, tens uram, rajta kapták, bekötözték a karját, már elmentek az orvosert is. De Ilka kisasszony azt mondja: hiába! Neki meg kell ölni magát! Szentséges isten, ki gondolta volna?

Tompán, csaknem megkövülve hallgatta Borsy Laczi a rettenetes hirt. Ugy állt ott egy helyben, mereven, mintha minden élet egyszerre elszállt volna testéből. Aztán nagysokára megmozdult ajka, torka görcsösen csuklott, mintha levegő után kapkodna, s egyszerre elkezdett fuldokolva zokogni — a kemény ember, kit soha senki nem látott még sírni.

Egyszerre elakadt a fuldokló zokogás közepett, két keze görcsösen nyult ki hirtelen, mintha bele akarna kapaszkodni valamibe, aztán összeroskadt. Megütötte a guta.

Mátyás király könyvtára a XV. században.

— Irodalomtörténeti tanulmány. —

Mátyás uralkodása alatt Budavára központja volt Magyarország tudományos és művészeti tulajdonainak, irányadója volt polgári és társaséletének, főforrása pedig anyagi és szellemi jólétének.

E központban egy vakító sugár volt a Corvina, abból a napból, mely oly fényesen és magasan ragyogott Magyarország egén négyszáz év előtt, midőn Hunyadi Mátyás ült a magyar trónra s nemcsak kardjának súlya alatt görnyedt meg a kelet és nyugot: de meghajlott önkényt és készséggel a tudományosság és műveltség előtt is, melynek akkor valóban legnevezetesebb tüzhelye ős Buda volt.

A nagy király budai vára fényének és mesés pompájának híre messze elterjedt a világon: nem győzték eléggé csodálni márványos csarnokait, díszes oszlopait, ragyogó tornyait, nagyszerű palotáit s azokban a fényt, izlést és drágaságot, mely elvakított és ámulatba ejtett. De bármily nagy volt is híre e királyi laknak, közlő se mérközhetett meg azzal a hírrel, melylyel a tudományokat kedvelő király könyvtára birt.

Sokan és sokat irtak már erről.

Igaz, hogy majd mindnyájan egyoldaluan. Hiányzik bennök különösen — s ezt általában mondom —

a kritikai méltatás, mely bírál és következtet; hiányzik az önálló nézet, mely nem ragaszkodik a mások ítéletéhez, ha abban tulzást vagy kicsinylést, félszeg felfogást vagy éppen alaptalan állítást sejt.

A higadtan ítélő történetírónak el kell kerülni ezt.

E miatt ugyan gyakran a tárgyiasság medréből kell kitérnie, hogy bizonyítson, a hol bizonyítani lehet és következtessen, a hol az állítás hitele ezt megigényli. De ezzel kimenti magát, ha itt-ott eltér is kissé a tárgytól; legalább nem adott jogot az olvasónak, kétkedni a mondottak őszinteségében s nem szolgáltatott alkalmat oly következtetésekre, melyek hibásak, mert régi kútfőinkben hiányos alapra fektetvék.

Az irodalomtörténet-írónak elfogulatlanul kell az eseményeket, a kort s az egyéneket megbírálni, melyekkel szemben az utókort képviseli.

Lássuk tehát, a mint következik.

* * *

Mátyás király könyvtára a XV. században egyetlen volt a maga nemében. A vár keleti oldalán épült nagyszerű palota földszinti része lakosztálynak, az emelet pedig könyvtárnak volt berendezve, mely az akkor ismert három világrészből nagy áldozattal és gonddal összeszerzett könyveivel az ó- és középkor tudományos kincses tára volt.

A könyvtár előcsarnoka vízvezetékkel, egy-egy florenczi márvány- és egy hazánkban készült ezüst kúttal volt ellátva. Először csak egy, azután két nagy boltozatos terem rendeztetett itt be Mátyás a könyvek felállítására.

Az egyik teremben a keleti, azaz a Konstantinápolyból, Rómából és Ázsiából származó nagyszámu görög, olasz, héber, syr, török, perzsa és arab kéziratok, a másikon az összes tudományzakok latin, magyar, német és szláv nyelven írott, — s az akkor föltalált nyomdászat minden megszerezhetett termékei voltak elhelyezve.

A latin és görög remekírók; a költők és szónokok, philologusok és historikusok művei a leggazdagabban voltak képviselve; s közülök legnagyobb érdekekkel bírtak e korban a klostrom-irodalom termékei: az ájtatossági munkák, kiváltkép a görög egyházi írók legendariumjai, a latin szónokok és poéták, a történetírók és bölcsészeti szerzők értekezései, valamint a csillagászati és természettudományi dolgozatok, melyek egész könyvtengert képeztek, úgy hogy a könyvtárt látogató budai szerzetesek és egyetemi

*

tanárok, a kiknek az olvasóterem mindig nyitva állott, csak a szakok szerint rendezett jegyzékek és glossariumok nyomán tudták magokat kalauzolni és tájékozni.

A könyvtár idővel Vitéz János esztergomi librariumával is gyarapodott, mely tömérdek ébenfa s aranyban tündöklő görög és latin kézirattal s a tudós érsek ritka astroszkop műszereivel szaporította a Corvin-ház tudományosarnokát.

A könyvtárban —

Megvolt — mint mondják — minden klasszikus,
Horac, Ovid, Plutarch és Cicero,
Cesinge vagy Janus Pannonius,
Világi dal, vitézi énekek,
Imák, zsoltárok és hymnarium
— Ámde harmincezer aranyat áldozott
A nagy király évente könyvekért,
Okmányokért, mit másolt annyi kéz, hogy
Florenz, Velence, Róma, Génua mind —
Mátyás király iródiákja volt.¹⁾

A nagyszerű könyvtár bejáratánál az előcsarnok félkör alakú s dombor boltozatu tágas helyiséget képezett, melyben minden akkor ismert s megkívántatott csillagászati műszeren kívül, a közepen egy, két nemtő által tartott nagy kiterjedésű égigömbön az egész nagy boltozatot különféle diszes ábrában lehetett szemlélni.

Az égi gömb azon állásban vala látható, melyben Mátyásnak cseh királylyá történt koronázásakor mutatkozott, s alatta a következő körirat állott:

Cum Rex Mathias suscepit scepra bohemiae
Gentis talis erat lucida forma poli.

E körirat arra enged következtetni, hogy Mátyás udvarában a csillagjósolás (astrologia) kedvelt foglalkozás lehetett. Bonfin²⁾ beszéli is, hogy Mátyás és Vitéz János s e kettő személyes nagy tisztelője és kegyence, a jeles königsbergi Müller János (Joannes de monte Regio) azon hitben éltek, hogy a bolygók konstellációja s az állítólag azok alatt született ember sorsa, vagy a támadt események között bizonyos összefüggés létezik.

E csillagjósolás a XV-dik és XVI-dik században a tudományos csillagvizsgálat helyett általában divott s az uralkodó balnézetek egyike volt. Nem esoda, ha

¹⁾ Jámbor Pál: A magyar irodalom története, I. köt. 148. lap.

²⁾ Askolai Bonfin Márk Antal, Beatrix királyné felolvasója volt. Teljes neve aláírása szerint: Marco Antonio Bonfinio Asculato. [Decades IV. Lib. VII. 428. etc.

a tudósok is hittek benne, a miért a fejedelmi s egyéb főuri udvarok mindnyája birt csillagjósokkal. A bujdosók s csillagok állása az ember születésénél, békekötés vagy hadüzenetnél, az ügy jövődjét foglalta magában.³⁾ Különb e balitéletnek nyomai — valljuk meg — mai napig feltalálhatók a nép között, melyet a százesztendő kalendáriumok még most is azon tévedésben akarnak tartani, hogy az embernek vérmérséklete és földi szerencséje azon égi jegytől függ, mely alatt valaki születik.

A csillagjósolás illykép máig divó régi babonás szokás, melyben a középkori fejedelmek közül sokan magok is tudakoskodtak, s eléggé illusztrálja ez ábrándos kort toledói X-dik Alfons, Castilia királyának (a XIII-dik század eme legtanultabb s valóban tudományosan művelt fejedelmének) mondása, ki annyira vélte ismerni a csillagos eget, hogy egyszer így kiáltott föl: „Kár, hogy az Uristen nem kérdezett meg engem, mielőtt megteremtette a csillagos eget; én megmondtam volna neki, hogyan kell.“⁴⁾

Nagyon természetes tehát, hogy Mátyás is, daczára férfias erélyének, bizodalommal tudott viselkedni a jóslatok iránt. Hisz Magyarország jövője, egyrészt a gyakran megújuló háboruk félelmei és reményei között, másrészt az astrologizáló felfogás mellett nem is maradhatott jóslat nélkül. Ezért a könyvtár főcsarnoka 1472-ben, csillagvizsgáló toronynyá lón kiépítve, mely mint ilyen a legelső volt hazánkban.

A torony alatt volt a könyvtár főcsarnoka, melyben muzeumi régiségek, csillagászati térképek, műtárgyak és matematikai gépek gyűjteménye sem hiányzott.

Innen oszlopszatos erkélyen át kétajtó nyílt a könyvtár termeibe. Az egyik a király közvetlen használatára volt fentartva, a ki itt járt be a könyvtárba s

³⁾ Erre nézve érdekesnek tartom följegyezni, hogy egy 1573-ban Bécsben kiadott Kalendariumban a „Nemes Magyarországról“ szóló jövendölés így kezdődik: „A csillagoknak Forgása azt jelenti, Hogy Magyar ország bantás nélkül leszen ez Esztendőben“. Eléggé jellemzi ez, az astrologizálásból vont tudakosságot.

⁴⁾ Ez érdekes epizodot dr. Rómer Flóris Ferenc, jeles tudósunk jegyezte föl a magyar tudományos akadémia 1876-ki nagygyűlésén tartott értekezésében. Az igazság érdekében azonban, helyén valónak tartom megjegyezni, hogy Rómer szövegében XI-dik Alfons van (mindenesetre csak tollhibából) megemlítve, holott az Alfonsok között a X-dik volt az, (e l S a b i o melléknévvel), a ki az astrologia terén érdemeket szerzett magának, s a ki tudvalevőleg a Ptolemaeus-féle bolygó táblákat igyekezett kijavítani, mely czélból 1240-ben, korának leghíresebb csillagjósói közül ötvennél többet hívott Toledóba.

olvasással órákat töltött, lapozva Vergilt, Horácot, Lucanust, Ovidot, Pliniust és Plautust, kiket fölöttébb kedvelt. Azután a teremmel összeköttetésben álló alamizsnás szent János kápolnájába tért, a hol naponkint imádkozott. Majd onnét ismét saját lakába ment, hol újra könyveket vón elő és tovább olvasott. Livius, Crispus Sallustius, Julius Caesar, Tacitus, Quintus Curtius, Plutarchus és Frantinus Vegetius olvasásában gyakran ugy elmélyedt, hogy palotamesterei még a hajnal óráiban is nem egyszer ébren találták őt vánkosai között.⁵⁾

Innen magyarázható meg, ha miniatörjai őt néha, tudományszeretete jellemzéséül a Kodexekre is fölrajzolták. Igy a nemzeti muzeum könyvtárában látható s a Konstantinápolyból ő Felsege által 1869-ben hazahozott Corvin-Kodexek egyik czimképén, Mátyás antikbarna zselye-széken ülve, borostyán koszorus fővel, aranyozott biborköntösben, kis asztalán fekvő könyvéből olvasgat.

Kétség alig forog fenn, hogy az olvasó alak csakugyan Mátyás; minthogy a borotvált ábrázolat hasonlít a király máshol is koszorúval díszített arczképeihez.⁶⁾

* * *

De térjünk vissza a könyvtár leírásához.

A termék boltozatos párkányai művészien aranyozott királyi czimerekkel s az uralkodó jelvényeivel, a magas falak pompás festményekkel, a szentélyes üregek pedig, mintegy dicsőítő Pantheonban, a mythologia istenei, — és a hajdankor nagy hőseinek ügyesen elhelyezett antik izlésű márvány szobraival

⁵⁾ Fratrís Jacobi Philippi Bergomensis ordinis Eremitarum divi Augustini, Libro XV. Supplemento Cronicarum ad Anno MCDLXIII. pag. 42.

⁶⁾ Toldy Ferencz, midőn a magyar tud. akademia 1869. december 13-kán tartott osztályülésén megismertette az említett Kodexeket, e czimképre vonatkozólag értekezésében a következőket jegyezte föl: „a borotvált arcz ugyan hasonlatosságot mutat Mátyás király arczképeivel; de különös mindenestre az, hogy a czimkép idős embert mutat!” Toldi tehát fölfedezte a rajzon Mátyás arczát, de különösnek találta, hogy az alak idős ember. Én nem látok ebben semmi megütközöt. Hisz tudvalevő, hogy az inicialis miniatör-festés a XV-dik században nem vergődött még oly művészi tökélyre, hogy a legapróbb részletekig hű tudott volna lenni. Inkább a pazar díszítésben, a keretek gyönyörű kiállításában tüntek ki e század miniatörjai, mint a természetű felfogásban. Nem kell messze mennünk. Bármely Corvin-Kodex tanúságot tehet erről; pl. a király czimerében a vörös koronás oroszlán, vagy a sziléziai örvös sas, többnyire idélenül vannak rajzolva. Ráismerünk az alak típusára, de nem tartjuk élethűnek. Hasonlóképp vagyunk Mátyás arczképeivel is.

voltak díszítve. A könyvek osztályokba sorozva, külön polczokon tudományszakok szerint három sorban valának fölállítva, minthogy csak három falat foglaltak el, mert a negyediken az ajtók és a nagy színes ablakok feküdtek.

Alól a talajon művészi faragványokban s aranyozott vagy festett külön szekrényekben a nagyobb kötetek, kivált pedig a Kodexek foglaltak helyet, melyek a polczok rekeszeiben már el nem voltak helyezhetők.

A szekrények és polczok cyprusfából készültek, melynek finom párája, közhiszem szerint, minden férget eltávolított. Ezekon különösen az értékesebb könyvek s a többnyire szép, tiszta hártýára irt becsesebb kéziratok álltak, melyek kék és bíbor veres selyemmel, vagy kék és violaszínű bársonnyal voltak beborítva;⁷⁾ a királynak ajánlott munkák pedig többnyire vastag marokkói bőrrel borított bükkfátáblákba voltak kötve: mindezek aztán aranyozott dombornyomással, ezüst képesekkel vagy drágaköves boglárókkal és dudoros sarkokkal valának ékítve.

(Folyt. köv.)

Sólyom Jenő.

Hozzák a menyasszonyt . . .

Hozzák a menyasszonyt

Ide a szomszédba,
Mulatni, tánczolni
Oda megyek én ma.

Adjátok, adjátok
Ünneplő szoknyámat,
Uj piros czizmámat,
Hófehér pártámat.

Ott lesz a galambom;
Futok is már, futok,
Véle egyet-kettőt
Kedvemre fordulok.

⁷⁾ Miért játszik oly feltűnő szerepet a kékszinű bársony- vagy selyem kötés a Corvin-Kodexek nagy részén? — még nincs eldöntve. Mátray Gábor, a nemzeti muzeum volt könyvtárosa e kérdéshez az akademia előtt hozzászólt; s szerinte a gyakori kék szín a kötésen onnan ered, mivel az illető könyvkötők kegyeletes figyelemmel kívántak viseltetni Mátyás király czimerének kékszinű alapmezeje iránt, — vagy talán, mivel az ily Kodexet néha főpapok, bibornokok s pápák ajándékozták a királynak. (L. Mátraynak a magyar tud. akademia előtt 1870 január 24-kén felolvasott értekezését.)

Átölel, átölel
Erős két kezével,
Rám kaesint, rám kaesint
Barna szép szemével.

Jaj uram, teremtőm
Jaj ha ott nem lenne...
Nem néznék egy hétig,
Tudom, a szemébe.

Igmándy József.

A látogatások.

Vasárnap reggel van; a falu tornyában az imént ütött hetet.

Mihály gazda portáján már minden rendben áll, az udvarban a magas szalma kazalok ép úgy, mint a szobában a még magasabb tornyos ágyak, melyek tolltengerében akár az exekúció elől is elbujhat az ember. Az apróság szépen telöltöztetve már elment templomba, a házi asszony pedig a konyhában foglalatoskodik. Maga a gazda is ép kalapja után néz, hogy kissé kitekintsen a házból, midőn az ajtón kopogás hallatszik s azon egy erőteljes férfi lép be.

— Pálkás jó reggelt kívánok, mint közönségesen, szólt az érkezett. — Isten hozta, sógor! viszonzá Mihály gazda az üdvözlést. Már annyi igaz, hogy száz esztendeje felénk se néz, de foglaljon már helyet nálunk no!

— De hogy ülök, le mikor látom, hogy a sógor ur éppen menni készült.

— Igazat szólva, válaszolt Mihály gazda, az isten hazába indultam.

— Magam is oda igyekezem, volt a vendég válsza, csakis azért fordultam be, mert ma van a sógor-asszonynak a névnapja; annak okáért tehát azt gondoltam, hogy jó lesz most hamarjában felköszönteni.

— Ej, ej, sógor! szólt feddőleg a gazda, nem ez annak a módja és a rendje. Az ilyen kurta köszöntés csak uraknál szokás, nem az ilyen magunkféle szegény embereknél. Maradjunk mi csak a régi módinál: kegyelmed eljön estére az egész házi népével, akkor aztán megköszöntheti a feleségemet. Most pedig hagyjunk neki békét, mert ép most csinálja a jóféle csörgő fánkot, azért pedig kár lenne ám, ha véletlenül elhibázná, mert hatalmas borkoresolya ám az!

Ezzel aztán a két öreg felkerekedett s szép lassan ellépkedtek a templom felé.

* * *

Tíz óra délelőtt; egy kis városban vagyunk.

Tini kisasszony teljes diszes tolettében megy Lidi barátnőjéhez, kit azonban nagy bámulatára még egész pongyolában talál.

— Hogyan, édesem! te még a legmélyebb negligében?

— Mint láthatod, szólt egykedvűn Lidi.

— Tehát nem szándékozol ma nagy misére jönni? Pedig az nagyon érdekes lesz ám, mert, mint hallottam, a fiatal Krix Arthur is ott lesz, ki tegnap érkezett városunkba s ki téged különösen fog érdekelni.

— Annál kevésbbé mehetek el, felelt Lidi, miután ruháimat a szabó még nem készíté el, azt pedig csak nem gondolod, hogy ugyanazon öltözetben menjek templomba, melyben már egyszer voltam?

— Semmiesetre sem, válaszolt Tini. Most már értelek és becsülni tudom szíard jellemedet, hogy te inkább lemondasz egy vasárnapi nagy mise élvezetéről, semhogy ugyanazon toilletben jelenj meg, melyben mult vasárnap voltál, De remélem, csak délután eljössz Micihez: én is ott leszek.

— Ha addig ruhám elkészül. Ha azonban nem, ugy ismét honn maradok s ha 3 hétig nem lesz kész amaz átkozott ruha, ugy 3 hétig ülök suton.

— Nemes, spártai jellem! kiáltott fel Tini. Most azonban megyek, mert másképp elkésem, s minden bejövőt nem vehetek szemügyre, pedig ez a legérdekebb. Mise után azonban megint befordulok és elmondom majd néked a toilletteket. Tehát a revoir!

— A Dieu!

* * *

Budapesten vagyunk, az óra 12.

Fellnérné ő nagysága salonjában ül s minduntalan az órára vetett tekintetei azt látszanak mutatni, hogy vár valakit.

Egyszerre belép a szobalány s névjegyét nyújt át neki.

Ő nagysága möhön kapja azt el, de ugy látszik, nem a várt vendég neve volt rajta, mert boszusun kérdi a szobacizustól:

— Ki az, mit akar?

— Egy öreg ur, válaszolt ez, a ki nagysád pártfogását akarja kérni, hogy őt férjénél tisztartóul ajánlani kegyeskedjék.

— Mondd néki, jöjjön alkalmasabb időben, volt az ingerült urnő kegyetlen válsza, mire a szobalány távozott.

S most ujra kezdetét vevé a türelmetlenkedés, mit ismét a komorna belépte szakított meg. Megint névjegy volt kezében, de most már a várt, a valódi névjegy, melyen „bárá Kelemi” volt olvasható.

— Jöhet, szólt dialalmas mosolylyal a szép asszony.

A látogató belépett.

— Valahára, szólt elé sietve ő nagysága. Valóban egy egész örökkévalóság mult el utolsó látogatása és a mostani közt.

— Nem rajtam mulik, asszonyom! mentegeté magát a bárá.

Higye el, hogy én az ön körében érzem magamat legboldogabbnak; de ha a viszonyok hatalma e körből kiragad, tehetek-e róla? S fájdalom most is csak buczuzni jövék.

— Hogyan, ön tréfál? mondá a szép nő.

— Bár azt tehetném! sohajta a báró. Így azonban egész komolyan ki kell jelentenem, hogy kényszerítve vagyok elutazni s három hétig távol lenni öntől.

— Ah ez már mégis sok! kiáltott fel siró hangon a szép asszony. Nem elég, hogy férjem holnap a fürdőből visszatér, hanem ön is elhagy engemet. Valóban minden csapás párosával jár.

— Vigasztalja az, hogy mindig önre fogok gondolni s hogy leveleimmel gyakran felkeresem. Most pedig, mivel több látogatást is kell tennem, isten önnel, éljen boldogul!

— Isten önnel, kedves báró!

* * *

Délután 2 óra.

Erneszt ur lassu, ünnepélyes léptekkel halad Mariskák háza felé.

Midőn a kapu elé ér, zseboráját vonja elő s gondolkodó arcza azt látszik mutatni, hogy mégis korán lesz ilyenkor látogatást tenni s már-már vissza akar térni, midőn a kis Bodri kutya megugatja őt, mely zajra aztán elősiet a cseléd, s így visszavonulni már lehetetlen. Benyit tehát az ajtón és sejtelve valóban nem volt alaptalan, mert a házi ur és ennek két vendége: a tiszteletes és nótárius urak még asztalnál ültek a jőfele fekete kávé mellett, mit a házi kisasszony, a szép Mariska töltögetett nekik.

— Ezer bocsánat, ha tán alkalmatlankodom, szólt zavarral Erneszt.

— Oh legkevésbé sem, szólt a szivélyes házi gazda. Ép legjobbkor jön, hogy megizelje a jó feketét, a mit az én kis Mariskám készített nekünk.

— S hogy egyszersmind nekem segítsen az asztalt leszedni, folytatá Mariska hamis mosolylyal, mi Ernesztet a hetedik égbe lett volna képes ragadni.

A kis leány az utóbbi kívánatához valóban komolyan ragaszkodott s így Ernesztnek igazán segédkezet kellett nyújtani a tányér leszedésében, a szalvéták és az abrosz összehajtásában s Erneszt bizonyára kész lett volna megesküdni, hogy soha életében kellemesebb és költőibb munkát nem végzett, mint éppen most.

Hanem nincs öröm üröm nélkül. A kedélyes foglalkozást egy kis kellemetlen intermezzo zavarta meg, mely abban állott, hogy midőn Erneszt a poharakkal telt tálezát átakarta helyezni a pohárszékre, nem a lába alá, hanem a Mariska kék szeméibe nézett, minek aztán az lett a következménye, hogy megbotlék a számban és történt a poharaknak hangos csörömpölésekkel kísért halála. Ezen persze az öreg urak a szomszéd szobában jót nevettek s a házi ur örömét fejezte ki, hogy nem volt a poharakban bor s így misem veszett kárba; annál haragosabb lett azonban a kis Mariska s nyíltan kimondá, hogy Ernesztet többé soha nem fogja ily dologra felszólítani, mert látja: mennyire ügyetlen. Erneszt azzal iparkodott haragját megkérlelni, hogy ígéretet tett, miszerint egy kellertől lezke-órákat veendő tányér- és pohárhordás művészetében, mely eredeti ötletére aztán a haragos kis teremtés

is megbékült; de Ernesztnek vezeklés gyanánt pamutot kelle tartani, míg ő azt legombolyítja, mikor aztán az ifju iparkodott azt lehetőleg összekuszálni, csak-hogy minél tovább tartson a gombolyítás.

Boldog ifjuság, boldog szerelmesek!

* * *

Este 8 óra van.

Péter jogász ur ép most jött haza a kávéházból, hol egész pénzét elvesztette az à la guerre-on. Pedig mily szép tervei voltak a mai est iránt, melyről most végkép le kellett mondani és itthon ülni. Kétségbeesésében azon hallatlan gondolatra vetemedett, hogy tanuljon, azonban nemsokára kénytelen volt abban hagyni a csak imént megkezdett munkát, mert 4 kenyeres pajtása rontott be az ajtón, kik persze nem győztek eleget bámulni a szokatlan pozícióban, melyben érdekes collegájukat találták, t. i. könyv mellett. De meg is dorgálta őt a legidősb.

— Talán csak nem készülsz barátunk, hogy ezt a száraz jogtörténetet olvasod. Majd bizony, hoztam én ennél sokkal jobb, rövidebb és velősebb könyvet; itt van la! (És ezzel egy játék kártyát dobott az asztalra.) Csak 32 lapja van, mégis többet ér, mint a Hajuk 320 lapos bibliája.

Péter ur azonban szomoruan beszélte el a kávéházi vereséget, melynek következtében most nem játszhatnak. Ez azonban okul nem fogadtatott el, mert a legidősb mathador teljes hitelt nyitott számára, hiszen „jó firma“ volt, kinek havonként 100 frtja jött hazulról s így lehetett valamit adni a szakállára.

Mivel pedig Péter ur is kapacitálható ember volt, ennél fogva tehát „megszólamlott a csöndes“ először persze andante, később aztán crescendo, presto — agitatio . . .

Éppen egy nagy „czukassza“ tartá izgalomban a kedélyeket, midőn az előszobából egy mély férfihang hallatszik be, melyre a kártya és pénz pillanat alatt eltűnt az asztalról, a játszó mind az ágy alá, a ruhaszekrénybe bujtak, Péter ur pedig maga elé tette az előbb félre lökött könyvet s így várta a faluról váratlanul a fővárosba jött a tyját.

Szerencsére az öreg éhes volt s csakhamar elment nagyreményű fiával vacsorálni, mire aztán a többi látogatók is megszabadultak a kényszerhelyzetből s másutt folytathatták a nemes művészetet.

* * *

Ime itt áll előttünk egy kis mozaik a látogatások legkülönbözőbb fajából összerakva. Komoly és vig, ünnepélyes és nevetséges kerültek egymás mellé, hogy az ellentét annál élesebb legyen, mit kor, társadalmi állás, viszonyok és gondolkozásmód, mint mindenben, úgy itt is létre hoznak. S ha e sorok a célzt elérték, úgy nem irattak hasztalanul. S ezek után nincs egyéb kívánnivalónk, mint hogy e lapok tisztelt olvasói mindig csak kellemes látogatásokban részesüljenek.

Kosztolányi Árpád.

Eljegyzés rendőri felügyelet alatt.

Francia beszély, Verconsei Jenőtől.

A pompás kőuton, mely azelőtt Párisból Auteuilbe, a fővárossal most összekapcsolt falucskába vezetett, haladt mintegy harmincz év előtt őszi holdvilágos éjszakán öt férfi, hallgatagon és minden zajt kikerülve.

Vezetőjük fiatal értelmes arczu s feszes járásu férfi volt, kit ők kimért távolságban követtek s minden mozdulatára figyeltek. Az megállt, vizsga tekintettel nézett a diszes nyári lakokra, melyek gondosan ápolt kertcskéikkel szakadatlan sorban követték egymást; követői is megállottak és csak akkor haladtak tovább, ha a fiatal ember is megindult.

Egy parkszerű, vén fáktól árnyékolt kerttel környezett mezei lak vonta magára különösen az ifju figyelmét; úgy látszott megtalálta, amit keresett, mert egy hatalmas tölgyfához lépett, melynek óriási ágai az utat egészen beárnyékolták és magához inté kíséretit. Susogó hangon parancsolá nekik azon helyen maradni, míg ő a ház és kert körül jár és majd rendelést tesz. Csakbamar viszatért és halkán szólt embereihez.

— Ugy látszik ez a mondott mezei lak. Kettő kettő álljon e kis park két hátsó szögletéhez a vén fák árnyékába, hogy ne egy könnyen vegyenek észre. Én itt fogom az utat és a parkot átszelő fasort figyelemmel kíséreni. Ti, bármi történjék is, állomásotokon maradtok. Ha azonban jelt adok, kettő közületek ide siet s megragadjá, a kit talál, míg a többi a kijárásokra ügyel. A nyárilak ablakának redőnyei mögöl még világosság szűrődik át s így nem lehet félnünk, hogy a ház ellen valamit megkísértsenek. Mielőtt a parkot meg nem tisztítottuk.

A négy férfi zajtalanul foglalta el kijelölt helyét, a fiatal ember pedig a tölgyhöz támaszkodva majd a kocsit utat, majd az árkot vizsgálta.

Az éj enyhe és kellemes volt; könnyű felhők vonultak el a hold koronája előtt, úgy, hogy a kert gazdag lombjával és felséges virágillatával majd rejtélyes felhomályban nyugodott, majd a hold varázsfényétől elöntve mesészerű világításban pompázott.

Az őrt álló ifjura a gyönyörű tájkép nem nagy hatást gyakorolhatott, mert többször vette elő óráját s midőn az 12-tőt mutatott, türelmét vesztve mormogta:

— Vajjon a semmiházi nem vezetett-e engem tévutra s a tervelt merénylet nem történik-e meg egészen más helyen? Hanem jobbra a lombsátorban mintha zajt hallanék.

Az ifju lehajolt, hogy jobban hallhasson, de a kertben minden csendes volt s az uton senkit sem lehetett látni.

Csak egy gyalogló haladt el néhány perce a tölgy előtt és azután a mellékutra tért, mely a mezei lakot a szomszéd nyári lakkal kötötte össze.

Ezen magas növésű ur választekos uti-ruhában, bizonynyal nagyobb fogékonysággal birt a természeti szépségek iránt. Ambár gyors léptekkel jött Páris felől, mégis többször megállt a csodásan alakuló felhő-

csoportozatokat vagy a vidéket a váltakozó világosság befolyása alatt imádattal nézni.

Az ábrándos ember hűséges társat talál a természetben, mely minden hangulatához hozzá simul és a mint fájdalomunk enyhül a természet csendes békéjének élvezeténél, ép úgy örömünk tulkapása is szép mérsékletre indul. E mellett titokszerű munkálkodását isteni lehellet illeti, mely kedélyünk minden szent gerjedelmét felébreszti, és jámbor hálás érzetnek készt utat.

Az idegen lelkében különféle érzések kergették egymást; élete lelki szeme előtt elvonult változatos képekben. Láttá gyermekségét, aranyos napfényével, játékaival, vidám nevetésével és hamar száradó könnyeivel. Azután elvonult ifju korának csillogó reménye, mikor az öröm lobgója még vígan leng a hajnalpirban és az a egész lét örömben és kéjben látszik dözsolni. Azután elötűntek a munka és magas cél utáni küszködés komoly évei; de a nyomasztó gondokat, kételyeket, irigységet és roszakaratot legyőzte végre az erejében vetett bizalom, az odaadó eszményi alkotás. Most nyugponthoz ért, honnan ép oly lélekemelöleg nézhetett vissza elmúlt éveire, mint pillanthatott nemes feladat által szepített jövőjébe! Mert, hogy a derék ember elégedett legyen, szüksége van oly munkára, mely megkivánja tehetségének összeszedését és csak a dologban nő ereje.

Vajjon az idegennek semmi sem hiányzott boldogságához? Gazdagnak és megint szegénynek is érezte magát; az erkölcsi és testi életben is van be- és kilélegzés, lelkünk kénytelen más lélek érzéseit elsajátítani, hogy sokszorozza és tökéletesítve adhassa ismét vissza. S lehet-e edesebb elismerés, boldogabb ajándékozás és elfogadás a közlekedésnél egy szeretett nővel? Ily gondolatok gyakran foglalkoztatták már a férfi lelkét s ma különösen nem tudott tőlük szabadulni! Midőn a magányos országuton járkált, a fák szelid, ünnepléses susogásukkal szépen kísérték érzését és a fénylő csillagok meg a tiszta szemérmes hold édes varázsszal fonták körül. Szive dobogott, midőn sétájának czéljánál fejét az alacsony virággal gazdagon ékített erkély párkányához támasztotta.

A nyárilak birtokosa, mely előtt a fiatal ember örködött, Beaurouge Adél, huszonkétéves bájoló fiatal nő nyugtalanul járt fel s alá a mezei lak egyik izléssel butorozott földszinti szobájában.

Adél még gyermekkorában elveszté szüleit s 17 éves korában Rouenben kelt egybe gyámjával Beaurouge ezredessel. Hogy az ezredes vidéken született és kisvárosban felnött fiatal nejét Páris élvezeteivel is megismertesse, mintegy két évvel ezelött elbocsáttatásáért folyamodott s Auteuilben ezen nyári lakot vásárlá. De alig helyezkedett el birtokában, midőn súlyosan megbetegedve pár nap mulva meghalt. Adél szivéből gyászolta férjét; mert habár a közöttük levő nagy korkülönség miatt a fiatal nő forró szerelme helyett csak benső vonzódást érzett férje iránt, nemes kedélye és

mondhatni atyai jósága folytán mindig hü maradt hozzá. A szeretetreméltó, nyíltszívű, kedélyes bájos, tehetséges fiatal özvegy már két évig élt az öreg ezredes egyik távoli rokonának Mericourt asszonynak védnöksége alatt a mezei lakban s csak néha rándult be a bárónővel Párisba, gyönyörködni a világáros művészeti alkotásaiban, vagy néhány barátját meglátogatni.

Óh mily egyhangú volt ez élet s mily kevésbé felelt meg a fiatal nő vágyainak és kívánságainak! Ő működni, munkálkodni akart; oly szívesen áldozta volna fel magát hü gondban, — de senki sem látszott reá szorolni. Hiába igyekezett Adél szórakozni; a nagyvilág társaságaiból szomorubban tért vissza, mint oda ment. Ismeretlen gyönyörű boldogság reményteljes álmái lebegtek előtte és kéjesen reszkettették meg! Majd ismét a csüggedés vigasztalan órái következtek s ő magát bánatos lemondásra hitte rendeltetve.

Eppen ez este voltak a fiatal nő gondolatai sötét színezetűek, megakart velük küzdeni és a zongorához ült, de gyakorlott ujjaiából csak busongó dallamok áradtak. Adél oda hagyta a zongorát s könyvet vett kezébe, de alig olvasott néhány oldalt, midőn a márvány párkányon álló óra tizenegyet ütött.

— Hála istennek, — kiáltá Adél akaratlanul. — csak hogy ez unalmas nap vége felé jár! Már korán reggel olvastam, a reggelinél pedig a nagynéni örökös panaszait hallgattam illő tisztelettel a makacs álmatlanságról. Majd a parkba mentem, ott rajzoltam kicsit természet után, s az ebédnél — melyben a nagynéni meg én vettem részt — értekezést kellett élveznem az ötven év előtti fiatalságról s annak előnyeiről. Az akkori férfivilág jellemzése ép oly mystikus előttem mint Hector és Aehilles mondája. Mi hasznom is van belőlök?

A fiatal nő néhányszor le s fel járt a szobában, azután kalapját és shaivlját vette.

— Tizenegyre tíz percz! nem még korán van, hogy sétára öltöztem! Még egyszer elolvasom Melania levelét!

Adél csinos kis levélkét vett elő egy asztalról és a következő szavakat olvasta:

„Kedves Adél! Ezen soraimmal engedélyt kérek arra, hogy holnap egy hirneves festőt bemutathassak. Ő Rómából, hol három évig tartózkodott, tegnapelőtt érkezett meg és egy nagy történeti festményt akar kiállítani. Szakértők azt állítják, hogy mestermű és hogy Deschamps Emil nemsokára a nap hőse leend.“

— A nap hőse! — szakítá félbe Adél türelmetlenül az olvasást, — mintha nekünk szükségünk lenne ilyenre s nem volna ugy is elég unalmas és önhitt fiatal ember! S ha Deschamps urban némi üdeség és mesterkéletlen viselet volna is, csakhamar elrontják őt a férfiak túlzott hízélgése és a nők túlságos kegye.

„Ha kérésemet teljesíti, ugy holnap estélyére — olvasá Adél tovább, — két érdekes vendége lesz; a nagy művész és — az életmentő.“

Adél a levelet összehajtotta, azután folytatta sétá-

ját a szobában s az órát több ízben figyelemmel nézte.

— 11 óra 25 percz! Ideje lesz Jeannak utasításokat adni — mondá a fiatal nő és csegetett.

Egy öreg szolga lépett be, ki már évek óta volt a boldogult férj szolgálatában. Jean fáradtnak és álmosnak látszott, mert nem szeretett sokáig ébren maradni és csak urnőjének határozott parancsából maradt ily későig az előszobában.

— Jean, — mondá Adél, — sétálni akarok a parkban s maga kíséreni fog. De jól figyeljen szavamra: bizonyos távolban követ, s ha a hold kibukkan a fák árnyékában marad, hogy ne vehessék észre. S ha azt kiáltom: „segítség! segítség!“ —

Jean oly mozdulatot tett, mintha urnője megmentésére akarna rohanni.

— Nem, sőt akkor még jobban rejtse el magát a lombok árnyába, de ha nevét kiáltom, akkor siessen segítségemre. Megértett Jean?

— Nem én nagyságos asszonyom, de tudom mit kell tennem.

— Jól van, várjon tehát rám a folyosón, azonnal jövök; nem megyünk az erkélyen és fölépcsőn, hanem a hátulso ajtón; szedje magát össze, hogy az ajtó ne nyikorogjon és hogy észrevétlenül kijuthassunk.

Jean elhagyta a szobát s odakünn komolyan megcsóválta fejét, miből világosan kitűnt, mennyire különösnek találja az éjfélbeli sétát.

Adél öltözködni kezdett és a sétára készült. Ép keztyűt akart huzni kis kezére, midőn Mericsourtné hálóköntösben, kezében papírral a szobába lépett. A két hölgy pillanatig meglepetésében szótlánul nézett egymásra.

— Hogyan Adél, te még ki akarsz menni? — szólt az öreg nő.

— Kedves néni, — felelé Adél zavartan — azt hittem hogy már alszik!

— Aludni, hogy alhatnék mikor te oly szomorú dallamokat zongorázol? Aludni ha arra gondolok hogy holnap tizenöt vendég jelenik meg nálad, kik közül csupán kettőt ismerek; megtaláltam a híres jeges puncs készítmódját, melyet anyám minden ünnepélyes alkalommal készített, ezt akartam neked adni, minthogy még világosságot láttam szobádban. De hova készülsz ily időben?

— Kedves néni, nagyon köszönöm a puncs készítmódját, majd reggelinél beszélünk róla! A parkba megyünk Jean kíséren, pompás éj van! De feküdjék le!

— Adél, nem értelek, én — —

— Tréfát üzök, kedves néni! Istenem [már 11 óra 50 percz és éjfélkor a sötány végén kell lennem!]

— Oh bizonyosan megint valami ármány és alkalmasint férfi is szerepel benne!

— Igen is, nem is, kedves néni! Holnap mindent megtud; most jó éjt! Aludjék jól, aludjék jól!

(Folyt. köv.)

Levelek egy szép lányhoz.

XX.

...ápril 16. 187.

Ohajtotta, tehát tudomására hozom, hogy Ernő már nincs körünkben; körülbelül másfél hete, hogy eltávozott. Szegény fiu! Ugy sirt mint a záporosó, mikor jelentették, hogy a kocsis be van fogva s „indulhatunk.“ Anyjára s reám nézett, aztán nyakamba borult és zokogott hosszan, keservesen. . . .

Ön talán nevetni fog rajta, hogy férfi létére is sirt; de csak nevéssen, ön ugysem képes az ő nagy lelkét megérteni s ugysem tudja érzelmeit méltányolni; azoknak a részvételére pedig, akik nem képesek lelkünkhez fölemelkedni, úgy sincs semmi szükségünk.

Egy férfi, aki sir. . . Tudja-e, édes Evelin, mit fejez ki e pár szó? Gyöngeséget, tulságos érzelmösséget ugye? S mit is jelenthetne egyebet az ön szemében? Akik ninesenek még ama magasban, hol a nagy, szép és jó lelkek utai haladnak, nem is képesek azokat követni s így nagyon megbocsátható nekik balga tévelygésök. Én, ha nő volnék, mindent tudnék áldozni a siró férfiert. Egy férfi szemében ragyogó könnyecsek százszor többet érnek a női szemek permetegéért; ami nagy és szép, a mi erély és odaadás, a mi szilárdság és gyöngédség, ami óriási fájdalom és végtelen szeretet, minden ott tündököl e gyémánteseppekben; a férfiköny esalhatatlan bizonyossága a jó lélek minden fenségének. Ritka is a férfi köny, e néma szó, mely a tiszteletre keltő erély s az olvadó gyöngédség közt létező minden lelki skálát esodálaltos hallgatagsággal zeng füleinkbe; ritka is a siró férfi s éppen ezért oly drága is azok előtt, kik érteni tudják. . . .

Nyakamba borult, mondom és sirt. Nem szólt semmit, tudta, hogy értem; én sem szóltam semmit, tudtam, hogy ért. A hallgatás sokszor a legnagyobb szónok.

Megigértük, hogy levelezünk. Eddig már két levelet váltánk; egyiket éppen tegnap kaptam; ime egy kis részlet belőle, hogy bepillanthasson mostani lelkiállapotába (ha már annyira óhajtja!)

„ . . . de a rügyező fákkal, zsendülő füvekkel olyan édes érzeteket önt lelkembe, (a tavaszról beszél), hogy egészen ujjászületni érzem magamat. . . . Sokat sétálok a szabadban és szívom a friss tavaszi léget s hallgatom a vig madárkák kedves csiripelését. . . . Ritka sétám történik meg a jó lelkű kis Irma (nagynénje lánya) kalauzolásával nélkül. Ő olyan jó, olyan gyöngéd és előzőkeny teremtés, mint a minőnek életében csak téged ismertelek; s valóban, ha te nem volnál, ő volna az első lény a világon, akihez oly öszintén ragaszkodnék, mint hozzád. Gyakran zavarba hoz vigasztalásával, mintha sejtene a multat s azt, mi kedves körükbe hozott, t. i. az üdülést. Hanem esalódik a kis bohó — s ezt mindannyiszor ki is jelentem neki egész kathegorice — engem már nincs miért vigasztaljon valaki; lelkem feldult vidékét elhagyta már a tél; az emlékezet lámpája, mely eddig az aligátlátszó ködbe burkolt tájakra némi fényt vetett, nem pislákol s talán ki is aludt már. Ugy érzem most magamat, mint az a vándor, kit vad, zivataros téli éj ért az uton s földreterítette, ki aztán kinos, fájdalmas éjt virasztott keresztül öntudatlan álomban s mire fölébred, ifjuló tavasz, zöldülő vidék mosolyog körülte. Szóval rügyezik, sarjad mindenfelé. . . .

. . . . mikor aztán megvacsoráltunk, szobámba megyek s olvasgatok történelmi munkákat Tehát Byron, Petrarca stb. időszaka lejárt. . . . mert vasárnap délutánonkint e kis dombra megyek s a gyermekekkel töltek pár negyedórát, mint valaha Werther walcheimi magányában, azzal a különbséggel, hogy nekem Lottim nincs. . . .“

Ezekből láthatja, hogyan tölti Ernő napjait nagynénje kedves családjá körében. . . .

Hanem azt mondja meg mármost énnekem, hogy mire való mindezekről önnek tudni? Hátiszen önöknek, többé semmi közük egymáshoz. . . . Feledjen s szeressen!

Az önök tiszte: szeretni és feledni, újból szeretni és feledni s megint szeretni és feledni. . . . Végezzék hivatásukat.

H I R E K

az irodalom, művészet és közművelődés teréről.

— „**Házi kincstár**“ czimvel Dolinay Gyula családi és társadalmi hetilapot indított meg, mely az év elsejével megkezdte pályafutását. Érdekes tartalommal, díszes kiállításban, megjelen minden vasárnap. — Előfizetési ára negyedévre 1 frt. Félévre 2 frt. Kiadó-hivatal: Budapest, Sándor-utca 1459. sz. a.

A „**Lányok lapja**“ és „**Hasznos mulattató**“—ra Dolinay Gyula ezen régibb ifjusági lapjaira, szintén felhívjuk a t. közönség figyelmét. — A „Lányok Lapja 5-ik, a „Hasznos Mulattató“ 7-ik évi pályafutását kezdte meg az új évvel; mely egyetlen körülmény, élénken tanuskodik ezen folyóiratok életrealóságáról. — Ára egyiknek egyiken negyedévre 1 frt. Kiadó-hivatal: Budapest, Sándor-utca 1459. sz. a.

Vettük Dolinay Gyula „**Könyvet a népnek**“ czimű röpiratát. — Ezen mű nagy részletezéssel, s még nagyobb tárgyszeretettel az iskolai és népkönyvtárak kérdésével foglalkozik. Ezen fontos intézmény tervezői számára nélkülözhetlen utasításokat, fejtegetéseket ad; öt ivre terjed díszesen van kiállítva, ára 50 kr., de csak szerzőnél Budapest Sándor-utca 1459. sz. a. rendelhető meg. — A füzet bérmentesen küldetik.

— A **székesfehérvári** országos kiállítás végrehajtó bizottságának megkeresése folytán figyelmeztetjük a kiállítani szándékozókat, hogy a helyek beosztásával foglalkozó bizottság működésének megkönnyítése céljából, bejelentéseiket február hó 15-éig eszközölni sziveskedjenek.

A bejelentések megtételének határideje márczius hó elsejéig terjed; az ezen határidőn túl bejelentett tárgyak elfogadásá iránt — amennyiben a tér engedi — a végrehajtó bizottság esetről-esetre határoz. — Együttal jelenthetjük, hogy újabb megállapodások szerint az állatkiállítás nem a tárlat berekesztéseig, hanem június 2-ától ugyanezen hó 7-éig fog tartani.

— **Táborszky és Parsch** nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten megjelent és megrendelhető: **Jogász-négyes** (softa), zongorára szerzé: Ellenbogen Adolf. Ára 60 kr.

— A **„Nemzeti Könyvtár”-ból**, melyet Abafi (Aigner) Lajos szerkeszt és ad ki — megjelent 13-dik (Mulatságos napok IV. Mikes Kelemtől) és a 14-ik füzet (Kazinczy Ferencz költeményei V.) Egy-egy füzet ára 80 krajczár.

— **Felhívás** a hazai hölgyközönséghez! — A jövő évben május hóban Székesfehérvárott megnyitandó országos ipar-, termény-, állat- és műkiállításán a székesfehérvári „Jóteköny Nőegylet“ a hölgyek foglalkozási körének productumaiból gyűjteményes-kiállítás alakjában óhajtván résztvenni, hogy ezáltal a magyar női-munkának a kiállításán való versenye minél inkább lehetővé tétessék s illetőleg, hogy a női munka-körnek minél szélesebb mérvben elismerés szereztessék: azon hazafias és tiszteletteljes kérelemmel fordul az ország összes nőisko-

lái, nőképezdei, zárdái, nőegyletei, gazdasszonyi egyesületei, valamint érdemtelen gazdasszonyai s általában az egész haza hölgyvilágához, miszerint őt nemes feladatának kivitelében erélyesen támogatni s illetőleg a fentnevezett „Jóteköny Nőegylet“ készséges közvetítésével a kiállításán résztvenni sziveskedjenek.

A kiállításán részt vehet minden honleány különbség nélkül. A kiállítandó tárgyakra nézve pedig a következők szolgáljanak mérvadóul:

1) Kiállítható minden tárgy, mely az általános női tevékenység eredményeként jelentkezik, tehát a varrás minden nemei, a művarrás, fehérvarrás, továbbá szabásminták, himzés, kötés, horgolás, gyöngyfüzés, hálózás, valamint szövés, fonás, amennyiben házilag kezeltetnek, szóval: mindazon női cselekmények productumai, melyek a „női-munka“ nevezet fogalma és köre alá vonandók.

2) Kiállítható minden tárgy, mely a nő házi tevékenységének eredményét képezi, melyek tehát a háztartáshoz s illetőleg a nőnek, mint gazdasszonynak cselekvési köréhez tartoznak, mint pl. befőzötték, aszalt gyümölcsök, házi szappan s egyáltalában minden itt taxative elő nem sorolható háziszerek és gazdasszonyi cikkek, a mennyiben házilag készítettetnek s külön kiállítási csoport-hoz utasítva nincsenek. — A székesfehérvári „Jóteköny Nőegylet“ kiállítási bizottsága rendszeresen szervezve lévén, egyenes összeköttetésben áll a kiállítás végrehajtó bizottságával s így feleslegessé tesz minden más irányban teendő kérdezősködést, a mennyiben a hozzáforduló egyeseknek, mint társulatoknak a legnagyobb készséggel a kívánt bejelentési ivatek haladéktalanul kiszolgáltatja, bővebb felvilágosításokkal szolgál, a jelentkezőknek a kiállításán legjobb belátása s meggyőződése szerint előnyös helyeket biztosít, szóval mindent elkövet, hogy a női munkaversenynek a kiállításán méltó s előkelő hely szereztessék. — Székesfehérvárott, 1878. nov. 19-én. Szógyény-Márich Lászlóné, a székesfehérvári „Jóteköny Nőegylet“ védnöke, mint kiállítási bizottsági elnök; Hollán Ernőné, Bárány Puthonné, Forinyák Gyuláné, Gebhard Ignáczné, Dr Neumann Arminné, bizottsági tagok. Flatt Gaston, a „Jóteköny Nőegylet“ titkára, mint bizottsági jegyző.

Uj könyveink jegyzékét fentebb közöltük. Kiemeljük e helyen a „Budapesti Szemle“ legújabb füzetét, s a „Havi Szemlét“, mely mind változatos és gazdag tartalommal jelentek meg. — Brankovics György, lapunk munkatársának shakespearei jellemképei jó források után ügyesen, kereken irt cikkek; ezeknek első kötete mintegy négy év előtt jelent meg. Ajánljuk olvasóink figyelmébe, s örvendünk, hogy irodalmunkban gyakrabban kezd szó lenni a világ-irodalom jeleseiről. Greguss Ágost jeles Shakespeare-kötete készül, Szana Tamás pedig csak nemrég adta ki Molière-tanulmányát.

Az írói segély-egylet javára rendezendő hangverseny jegyei mind elkelték; érdeklől várják kivált a gróf Zichy Géza zongorajátékát, ki félkézzel is művészig játszik.

Liedl Ferenc hegedü-művész, megjövén külföldi utjából, hangversenyt adott a zenekedvelők termében; kis számú közönsége tetszéssel hallgatta.

Különfélék.

— **Lapunk** szerkesztője a tegnapi vonattal hazaérkezett. Ezzel kapcsolatban bocsánatot kérünk az itthon nem léte alatt történt esetleges hiányok — vagy mulasztásokért, igérvén, hogy ezután minden ismét a régi pontossággal fog menni.

— **Mult pénteken** (jan. 10-én) tartatott meg színházunkban a jogászbál. Kitünően sikerült. Vendégei messze vidékekről is voltak s bizonyára nem bánták meg ama fáradságot, melyet az idejövételre áldoztak. Bár minden tekintetben sikerült fényes mulatság volt, kevésbé volt látogatott mint a tavalyi. Egy örvendetes jelenséget mégis tapasztaltunk, amit tavaly nem: a hölgyek legnagyobb része uszály nélkül s lehető egyszerűen volt öltözve, aminek már ideje is.

— **Lászné Etel** jutalomjátéka szerdán, jan. 15. volt. A közönség kedvencét kiléptekor koszorúkkal, virágosóval s szünni nem akaró tapssal fogadta. Felülről nyomtatott versek omlottak alá. Emlékkül értékes gyémántékszert is kapott. Szóval megmutatta Debreczen, hogy lelkesül még a művészetért.

— **Offenbach** legújabb operetteje: „Favart aszszony“, (melynek hőse a mult század ilyenü híres színésznője,) köztetszést nyert a Párisi „Folies dramatiques“-ban.

— **Adakozás.** Tóth Miklós püspök az eperjesi katolikus árvanevelő intézetnek 400 forintot, s egy 7000 fiton vett kertet ajándékozott.

— **Az idő albuma.** Erősebb idegzetű olvasóink a főváros főkapitányi hivatalába érdekes látványosságot találhatnak. 82 képből álló gyűjteményt; a mult év öngyilkosainak fényképeit. Lesz, a kinek ismerőse jutott e szomorú társaságba; e sorok írója első tekintetre felismerte a váci-utcai séták egyik szépségét. A dunaparti korzón is zajt ütött szépsége; a Dunában mindegyike vége lőn. S az öngyilkosságok egymást érik; Oswald ügyvéd után Mosch illatzerész, legújabbban pedig a szép ifjú B. grófné Köpcsénben végezte ki magát. Szomorú idők! az elvakult emberek nem bírják az életet! S az anya hitves, testvér vagy szerető leány gyöngédsége, gondja már kevés lenne egy kétségbeesést ellensúlyozni.

— **Rengeteg lelkesedés.** Vilmos császár örvendetes bevonulása alkalmával a berlini akadémiai ifjúság igen fényes dáridót — „Kaiser-Commerz“-t — csapott. Összesen 2200 egyén vett részt a mulatságban s nem kevesebb mint 23,000, mond: huszonháromezer ötszáz kancsó sör fogyasztatott el. Kedves egészségükre kívánjuk a bú-felejtőt!

— **A fütty.** Albrecht főherceg egyik utján történt, midőn Budapestről Bécsbe utazott egy éjjel. A

vonat vezetője egy tőzsgyökeres magyar volt, ki minden állomáson kegyetlenül megsipoltatta a gőzsipot, a mi kissé kellemetlenül hatott a főhercegre. Albrecht főherceg utasítá hadsegédét, hogy tiltsa el a mozdonyvezetőt a nagy „füttyöléstől.“ Mire a magyar egész nyugodtan felelé: „Nagyon szépen köszönöm a kérdést, de így van előírva a regulába.“ S csupán egy a vonatot kísérő hivatalnok közbenjárása segíthetett.

— **Vidéki vegyesek.** Szegeden a tisztviselők köre már három estélyt tartott ez idény folytán. A hangversenyben részt vettek: Viszlákné urnő, Lexa Zenó, a táncban Tolnay nővérek, Korda Aranka, Eberhárd és Pokorny nővérek, Abránovits Vilma, Mosócziné és Szépfalviné, Korda Ilona urnők stb. — Kolozsvárt ismét egy szép fiatal hölgy, Kálmán Marilett szerelemből öngyilkossá. — Nagybecskerekén a január 8-iki nőegyleti bál háziasszonya Gyertyánffy Csávossi Józsa urnő volt, a kassai jogász-bálé Hadik Barkóczy Ilona grófnő leend. — Nagy-Bányán az ott időzött Erkel Gyula tiszteletére Erkel-dalegylet alakult.

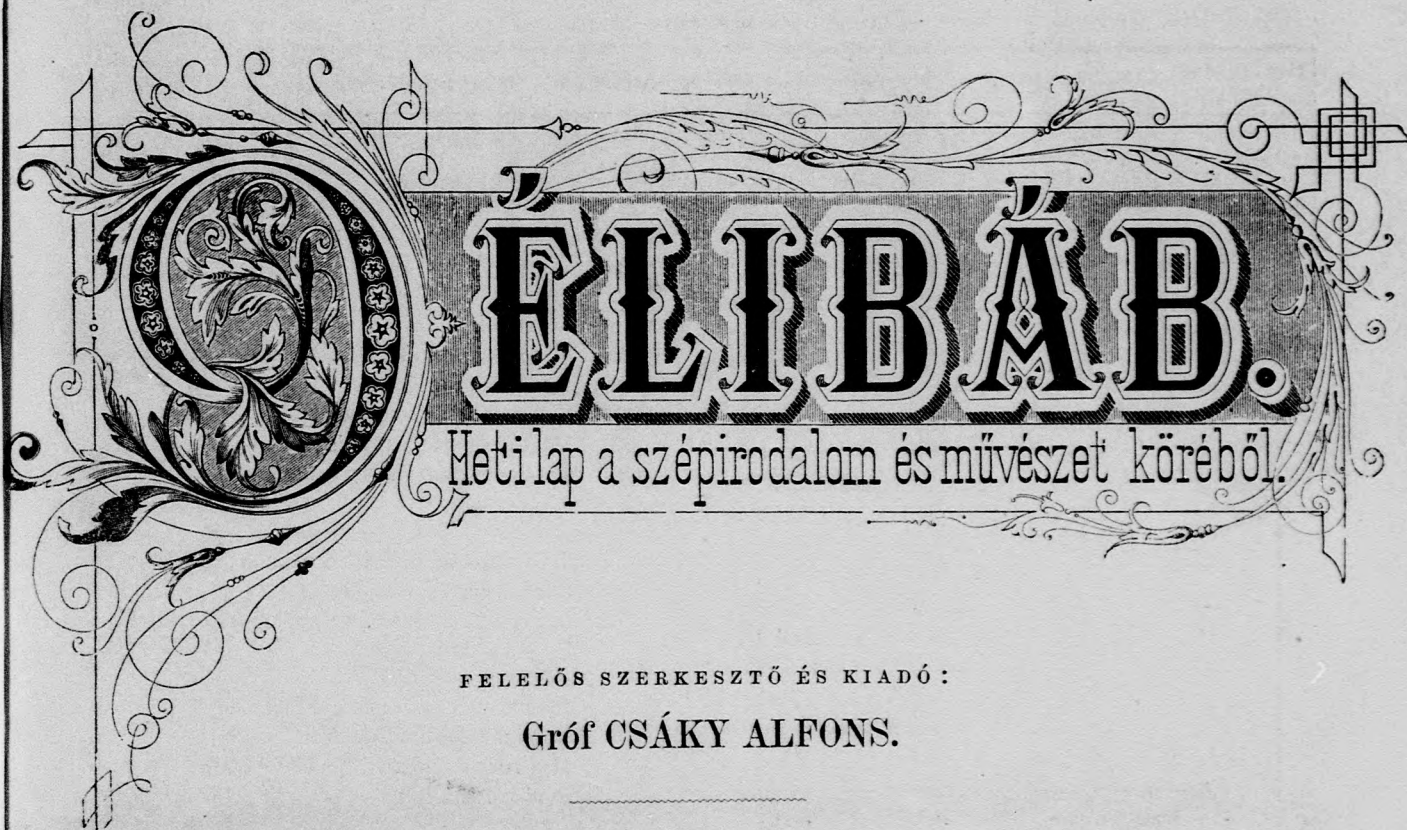
— **Külföldi vegyesek.** Egyiptom pénzügyminisztere egy hazánkfia, a Budapestre való, 45 éves Blum lett. — „Thunderer“ angol kazamata-hajón egy harmincznyolcz tonnás ágyu szétrepedt, a forgó-tornyot lerombolta, hét embert megölt, negyvenet pedig megsebesített. — Moncasit, a spanyol király ellen merényletet elkövetett iparossegédet e héten Madridban lefejezték. Sorsát mindvégig megadással viselte. — Ázsiában és Oroszországban a pestis dühöng. — Ploszban, Metternich Richárd hg. birtokán, műkedvelők „Erdei rege“ című baletet adtak elő; meséjét a hercegnő, zenéjét a herceg szerzé.

Egy híres orvos szerint legjobb szer az éhség ellen, ha opium-labdacsot veszünk be. Szerintünk nem; mi a disznó sültet és töltött káposztát hathatósabbnak tartjuk.

— **Lapunk t. olvasóit, illetőleg mindazokat, kik a „Déliab“-ra előfizetni szándékoznak, ezenel és újból fölkerjük, hogy előfizetéseiket mielőbb tegyék meg, mert fölös számú példányokat nyomtatni nem fogunk. A „Déliab“ előfizetési ára egy évre 6 forint, félévre 3 forint, három hónapra 1 forint 50 kr.**

TARTALOM: 1. Szilveszter éjén. Dengi János. 2. A végzetes paripa. (Elbeszélés.) Irta: Vértesi Arnold. 3. Mátyás király könyvtára XV. században. Súlyom Jenő. 4. Hozzák a menyaszonyt Igmándy József. 5. A látogatások. Kosztolányi Árpád. 6. Eljegyzés rendőri felügyelet alatt. 7. Tárca: Levelek egy szép leányhoz. 8. Hírek az irodalom, művészet és közművelődés teréről. 10. Helyi tárogató.

BORITÉK: Heti naptár. Saktalány. Számrejtvény. A helyesen megfejtők nevei. Vegyes. Hirdetés.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

Gróf CSÁKY ALFONS.

Megjelen minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

A lapot érdeklő mindennemű közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal: Varga-utca 2256.

Hirdetéseket lapunk számára elfogad HAASENSTEIN és VOGLER hirdetési irodája Budapesten és Bécsben, valamint GOLDBERGER V. Budapesten és kiadóhivatalunk.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1879.

HETI NAPTÁR.

Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-országi naptár	Izraeliták naptára	NAP		HOLD	
					kel. o. p.	nyug. o. p.	kel. o. p.	nyug. o. p.
18 Szomb.	Piroska	Piroska	6 Epiphania	23 Sab. Semot	7 46	4 35	4 23	este
19 Vasár.	E 2 Jézus sz. neve	E 2 Márius	7 G 1 Ker. Ján.	24	7 45	4 36	5 31	1 9
20 Hétfő	Fabián és Sebest.	Fáb., Sebestyén	8 György	25 Habakkuk	7 45	4 37	6 27	2 12
21 Kedd	Agnes szüz	Agnes	9 Polieukt	26 Hebron	7 44	4 30	7 9	3 24
22 Szerda	Vincze v	Vincze	10 N. Gergely	27 (a Szanhedr.)	7 43	4 41	7 43	4 37
23 Csütör.	B. Assz. eljegyz.	Imrike	11 Theodoz	28 Szadd kir.	7 42	4 43	8 7	5 52
24 Péntek	Timót	Timót	12 Titiána	29 Henok	7 40	4 45	8 37	7 2

SAKTALÁNY.

(Lóugrás szerént megfejtendő.)

Klein Gyulától.

ten,	Mi-	lel-	sé	nak	Haj	nek,	bá-
bús-	kis-	té-	czek,	kem-	a	ó-	de
ső-	Ván-	kor	Van-	rák,	nin-	nat,	Gyér
hül	tét	per-	do-	ség-	vi-	van-	csen
ho-	nagy	eny-	ső-	nak	ról	ben.	lá-
Meg	gész	mály-	sze-	len-	gu	ó-	cze,
ban	Fél	dog	tá-	ben	per	a	fé-
ból	mad	e-	ne,	mesz-	nye	Mely	lyan

SZÁMREJTVÉNY.

Gyöngyikétől.

- 6, 5, 5, 4. Nőnév megrövidítve kedvesen.
Tégy V-t elé s evőeszköz leszen.
- 3, 1, 2. Nagyrészt mint rom álmodja csöndesen
Dicső multjának eltűnt képeit,
A századok szétbontják köveit.
- 4, 8, 9, 4. Hivatása oly nagy,
Ha abból bármit elhagy:
Utódja százszor megsiratja,
Egy élten át se pótolhatja.
- 7, 2. Rohan, tör, rombol, tép, szakít,
Sok embert a halálba vitt.
- 1—9. Végzete bus és mostoha;
Mert sehol sincsen otthona,
A temető el vette mindenét!
De ha van, aki hű szívét
Megérti és sorsát feledteti:
Oh azt az isten boldoggá teszi!

A „Délibáb“ 2-ik számában közölt saktalány értelménye a következő:

Sirba szálltak szenvedélyeim,
Velek együtt szívem is;
Eltemeté őket és bus életemet
A szenvedés.

Hisz csak te adál éltet nekem,
Szívem hozád volt hiv.
Rajongva szeretett. És boldog volt veled
Ez árva szív.

Boldog volt, mig szerettél engem,
Keblemben öröm honolt.
Mig rózsás álmaim. Az élet bájain
Nem volt bú folt.

Folt volt, mely engem sirba tesz;
Mert el taszított szived;
Fátyolt vonok rátok
Ti emlék barátok
S rád bus élet.

A számrejtvény pedig: „Szegény ember dolga csupa komédia.“

Helyesen a következő t. előfizetőink fejtették meg: Gróf Csáky István, Gróf Csáky Natalie, Váradi Ilon, Vecsey Margit, Némethy Jolán, Buday Vilma, Sárossy Janka, Fekete Róza, Kis Albert, Hevessy Ernő, Várkövi Irén, Erdélyi Gyula, Szirmay Jolán, Kádas István, Pap György, Tóth Ferencz, Sóma Emma, Havassy Judith Nagy Imre, Farkas Guszti, Gróf Csáky Adorján Knol Jozsefa, Teressy Szerafin, Wolf Mariska, Péchy Katicza.

V e g y e s.

Uszás tehetségével dicsekedett egy társaságban bizonyos dandy, ki, hogy szavainak hitelt nyerjen, így szólt barátjához: nemde Pistikám, mily rettegés és félelem nélkül mentem én át akárhányszor a Dunán? igen, felele ez, a hidon.

X. kutyájával játszott. A játék később majdnem verekedésbe ment át.

— Látom, már kutyavialdal lesz — szavakkal lökte el magától a kutyát.

Az országuton egy vaklovat vezető cigány fiúnak mondá egy szembe rámenő utazó: „Ugy-e te, vak az a ló!? Nem azs instállom, — csak nem sereti nézszni ezst a huncsut világot“ — volt rögtön az elmés válasz.

Egy szomszéd faluban két előjáró e napokban karöltve haladt az utcán s egy kis hidról mindkettő karöltve alá is zuhant. Később érzékenyen panaszkodtak, hogy őket valami „vörös“ belökte a hidárkába. Ez azonban nem valami „vörös ember“ volt, hanem „vörös bor.“

Egy tanár a dohányzásról tartott felolvasást.

— A szivarnak első fele erősebb a második felénél, mert amabban a nicotin tartalom több, mint emebben — olvasta többi közt a tanár.

— Akkor én ezután a szivar második felét mindig eldobom, ha rágyujtok — mondja szomszédjának X.

Egy bakkancsos nagy tüzzel beszélte el háboru életményeit, még pedig olyan formán, mint az obsitos katonának szoknak;

— De X. várát nem tudátok ugy-e bevenni — szégyenített rá hallgatóinak egyike.

— Ja, azt ne csudáld — mormogta a baka — mert annak a várnak még a fája is merő vasból volt.

Megtörtént. Egy mérnökné, kinek férje még csak „tekintetes“ él-hal a „nagyságos“ címért s megköveteli cselédjeitől, hogy ötöt ne merjék ténsaszszonynak czimezni. Egyszer elküldi egyik cselédjét a telekhivatalba, hogy épen akkor ott dolgozott férjét hívja haza. A cseléd hűségesen engedelmes itt is az asszony bibéjének s amint betámit, így szól: „Tiszteli a téns urat a nagyságos asszony, gyűjön haza!“ No erre aztán jót nevettek a hivatalnokok.

Ma, mert jó voltál, eljöhetsz velem először a templomba, — mond a tiszteletes asszony kis leányához. — De csöndesen viseld magad.

Az isteni tisztelet után megszólal az anya.

— Hát kis leányom, hogy tetszett?

— Nagyon szép volt, édes anyám, mind olyan illedelmesen viselték magukat az emberek, csak a pap kiabált és lármázott mindig.

Mennyiért aranyozza meg órámat? — kérdezi egy vidéki az órástól

— 80 frtért.

— Az sok, tessék akkor arannyal megezüstözni.

— **Napoleon** császár Algirba utazván szeretetreméltó nejétől nagyon szívelyes, csaknem megható bucsut vett. A kis hg. alig tudta könyeit visszafojtani, s atyját erővel kísérni akarta algiri útjában. „Légy nyugodt kis fiam! mondá neki a császár; én Algirba egészségi szempontból megyek, s ha ugy fordul, egy koronát hozok néked onnét ajándékul.“ E szót tán tréfából használá, de azért e tréfának is fele való lehet. Tudva levő, hogy a császárné kissé előítéletes, némelyek plane babonásnak nevezik, a mit egyébiránt nem kell rossz néven venni neki. Oka van a gondviselésbe vagy a vak sorsba bizni. Midőn még Thébai grófnő volt, 14 éves korában egy cigánynő azt jósolta neki, hogy a világ egyik legragyogóbb koronája várja; a jóslat teljesült. Ezóta a jövendőmondók arany napokat élnek körül.

Néhány év előtt ily titkoslátó a trónörökös bölcsőjénél azt jósolta a császárnénak, hogy fia még apja életében koronát fog viselni. Lehet, hogy most algiri királylyá lesz. Abu-Rhama emir, ki övéinél szent hibern állott, 1862-ben halála napján ágyához szólítva törzse véneit, azt jövendőlé, hogy szabadságuk órája közel van, mivel „királyt fognak kapni, ki nyelvöket beszél, kinek szive ártatlan mint egy hurié, ki a muzulman erényeit jutalmazza.

Egy méhraj előzi meg őt, mézet hoz az országnak s tövist az ellenségnek.“ Ki tudja, esetleg nem-e a trónörökös, ki a Koránt csak ugy olvassa, mint más gyermek a Robinsont — a sors választotta? A méhek Napoleon jelvényei. Tán igazat mondott Abu-Rhama.

A császár elutazása óta a császárné ad audienciákat a tuileriákban. A fölséges asszony gyöngéd szívét erősen ostromolják. Az anyák messze vidékről Párisba sereglenek börtönben levő gyermekökért, a feleségek Cayenebe hurczolt férjeikért könyörögni, a szegények jajjai szintén kiozzák a hizelgés édes hangjaihoz szokott fület, s minden egyesülni látszik a végre, hogy az ideiglenes koronát minél sulyosabbá tegye fején. Eugénie sok könyvet szarít föl, de fölszaríthatja-e valamennyit? Hogy ezt tehesse, egyeduralkodónak kellene lennie, a mi pedig nincs ugy, miután a távirati sodrony a tuileriákat Algirral összekapcsolja. Minden fontosabb esetnél táviratilag kérdés intéztetik Algirba.

A regenség első napjaiban egy gascogni községből küldöttség érkezett Párisba, mely a községi adók egy évi elengedéseért kérelmezett. Tüzzész s vtzár nagyon megviselték a községet; de a püfet megtagadta kérésöket, s ök a császárnéhoz fordultak segílyért. „Mennyire rug az adóösszeg, melynek elengedését óhajtják,“ kérdé a császárné. 80,000 frankra, felelé a küldöttség vezére, a maire.

A császárné fontolgtatni kezdé, mitevő legyen? Elutasítani ez embereket nemlehetett, kérelmököt teljesíteni — szintén nem, miután a püfet, kinek a községet ismernie kellett, ellenezte. „Tudják mit uraim! mondá a császárné nyaklánczát leoldva, fogadják ezt tőlem, 100,000 ftot ér, s mentsenek föl ez ügy eldöntésétől; ezzel kifizethetik adójukat s engem nagy za-

varból mentenek ki.“ A jámbor gascognok nem akarák a császárnét ékszeretől megfosztani, s kijelenték, hogy elálnak kérésöktől. Az ujonlakított regensségre vonatkozólag még szebb vonást is közölhetek önnel. Egy szép fiatal leány rokonaitól kényszerítettett kolostorba menni s atyja örökéről egy unokahuga javára lemondani. A leányka, kinek szivét már egy testőrkapitány birta — a rengensnőhöz fordult segélyért. Eugenia végighallgatván a leányka szivfájdalmainak kiömlését, így szólt: „Okosan teszi ön, hogy nem akar zárdába menni miután szivében már egy férfi képe trónol — de unokahugairól szintén gondoskodni kell. Mennyit ér az ön öröksége?“ „30,000 frankot,“ felelé a leány. „No hát én két annyit adok önnek, ha lemond arról.“ A leányka szívesen beleegyezett. A regensség e szerént kissé költséges kezd ienni.

A császárné gyászt visel; Miklós ngyet és Lincolnt gyászolja. „Főlség, kit gyászol ön mélyebben: a hget, ki élete tavaszán látá megtört szemei előtt szétfoszolni a reményt, a világ leghatalmasb trónját egykor magáénak mondhatni, vagy a férfit, kit dicsősege zenithjén orgyilkos kéz ejtett el?“ — kérdé egy miniszter a császárnétól. Ez sóhajtvá felelé: „Mindkettőt egyaránt illeti gyászom. Amazt mégis hivatalosan gyászolom. ezt — mint regensnő.“

Hogyan? kiáltá csodálkozva az államferfiu, hát ha regensnő nem lenne, nem siratná meg Lincoln halálát?“ „Ellenkezőleg; annál jobban, mint nő siratnám meg őt, mivel a fanatizmus áldozatául esett,“ válaszolt a párbeszédet befejezve Eugenia regens-császárné.

— Anyák! ha azt akarjátok, hogy lányaitok férjeiket boldogítsák, a következőket adjátok velük:

A szemérmesség övét, a szófogadás fülfüggőjét, a hallgatni tudás fátyolát, a gyöngédség kesztyűjét, a háziasság főkötőjét, a főzitudás kötényt, a rend kulcskarikáját, a munkásság harisnyját, a könyörületesség gyöngyeit és a szeretet köpenyét! E tulajdonokkal minden nő boldogítja férjét.

Egy fiatal menyecske naplót vezetett s a többi között írta: E hó 10-én férjem csak 11-én reggel 3 órakor tért haza.

— Te Pistal mi különbség van a szekérkerék és egy ügyvéd között?

— Hm, hm, bizony nem tudom.

— Vigyázz ide: a szekérkeréket azért kenik, hogy hallgasson; az ügyvédet meg azért, hogy lármázzék.

— Pali, ne, itt van egy alma, de oszd meg keresztényiesen kis hugoddal.

— Hogyan kell keresztényiesen megosztani? — kérdi n kis fiu.

— Annak adjuk a nagyobbik felét, a kivel osztozunk.

Pali kis hugának adva az almát: — Ne az alma, oszd meg te.

Egy vidéki asszonyság lefényképezteté magát, s csak midőn fizetni kellett, kérdezte meg a fényképészt, hogy mi egy példány ára? Mire a fényképész, az asszony nem kis bámulatára, azt mondja, hogy az első példány 1 frt. az azutániak egyenkint 50 kr.

— No biz, nekem mindegy, akár első, akár a második példány, nem vagyok babonás és nem csinállok divatot és így csak a másodikat és az utániakat kerem!

Hölgyek és urak részére

ezennel kedvező alkalom nyílik a megházasodásra. Mély titoktartás, megfelelő és előzékeny ügyvitel biztosított. Föltűnést nem keltő levelezés. A legjobb alkalmatosságok. Szerencsés eredmények. A levelezési postabér fedezése kéretik. Vagyonos urhölgyeknek sem számíttatnak föl költségek. Czimünk: Wohlmann J. Breslau, Schwertstrasse No. 6.

FÜL-OLAJ

dr. Schmidt k. törzsorvostól.

gyógyítja a süketséget,

ha az nem az emberrel született baj, továbbá

a nehéz hallást, — fülzugást

azonnal megszünteti. Egy üvegse ára használati utasítással együtt 2 frt. Vidékre 2 frt. 40 kr. postautalványilag előleges beküldése mellett bérmentve elküldetik.

Főraktár van

Grätz Gyulánál Bécsben,

IV. *Mariahilfstrasse* 79. sz. a.

Vidéki eladók forduljanak levelileg a bécsi főraktárhoz.

Bizonnyitvány. Egy nagy betegség utóbajaként 12 éven keresztül mit sem hallottam balfülemre, mi üzletemben nagy hátrányomra volt; az alkalmazott gyógyszeres mitsem használtak. Ezelőtt 3 héttel egyik barátom figyelmessé tett a Schmidt-féle fül-olajra; annyi sok sikertelen kísérlet után megpróbáltam ezt is. Kimondhatlan örömemre alig használtam el belőle egyetlen üveggel, vagyis két heti gyógyhasználat után hallásom balfülemre teljesen helyre állt. Hason bajban szenvedőknek tehát az ön fül-olaját legjobb meggyőződéshez képest ajánlhatom. — Kelt Fürstenwalde.

Steinberg Gyula.